

(10/190) Adana Milletvekili Hulusi Güvel ve 34 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçiliği nedeniyle eğitim alamayan çocukların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizde mevsimlik tarım işçilerinin çalışma ve yaşama koşullarının ağırlığı bilinmektedir. Ancak mevsimlik tarım işçilerimiz arasında en çok zararı ilköğretim çağındaki çocuklar görmektedir. Tarım sektöründe, mevsimlik tarım işçisi olarak çalışan yurttaşlarımızın çocukları, özellikle eğitime başlama ve eğitimlerini sürdürme anlamında ciddi sorunlarla karşılaşmaktadırlar.

Eğitim öğretim yılı sona ermeden başlayan ve okullar açıldıktan sonra bir ay daha süren mevsimlik tarım işçiliği sezonu nedeniyle bu öğrenciler uyum, kavrama ve konsantrasyon sorunları yaşamaktadırlar.

Özellikle ekonomik yönden geri, geleneksel değerlerin hâkim olduğu kırsal bölgelerde sosyal, ekonomik ve eğitsel sorunlar nedeniyle mevsimlik tarım işçisi olarak çalışan yurttaşlarımızın çocukları eğitim hakkından tam olarak yararlanamamaktadırlar.

Bu nedenle mevsimlik tarım işçiliği sebebiyle eğitimlerine ara vermek zorunda kalan ilköğretim öğrencileri ile ilgili sorunların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 09.05.2008

- 1) Hulusi Güvel (Adana)
- 2) Tekin Bingöl (Ankara)
- 3) Birgen Keleş (İstanbul)
- 4) İsa Gök (Mersin)
- 5) Ahmet Küçük (Çanakkale)
- 6) Enis Tütüncü (Tekirdağ)
- 7) Fevzi Topuz (Muğla)
- 8) Ahmet Ersin (İzmir)
- 9) Mehmet Ali Özpolat (İstanbul)
- 10) Tacidar Seyhan (Adana)
- 11) Osman Coşkunoglu (Uşak)
- 12) Rasim Çakır (Edirne)
- 13) Sacid Yıldız (İstanbul)
- 14) Algan Hacaloğlu (İstanbul)
- 15) Ferit Mevlüt Aslanoğlu (Malatya)
- 16) Selçuk Ayhan (İzmir)
- 17) Mevlüt Coşkuner (Isparta)
- 18) Osman Kaptan (Antalya)
- 19) Nesrin Baytok (Ankara)
- 20) Gürol Ergin (Muğla)
- 21) Abdülaziz Yazar (Hatay)
- 22) Bülent Baratalı (İzmir)
- 23) Vahap Seçer (Mersin)
- 24) Hüsnü Çöllü (Antalya)
- 25) Mehmet Ali Susam (İzmir)
- 26) Ensar Ögüt (Ardahan)
- 27) Ergün Aydoğan (Balıkesir)
- 28) M. Akif Hamzaçebi (Trabzon)
- 29) Ramazan Kerim Özkan (Burdur)
- 30) Ali Rıza Ertemür (Denizli)
- 31) Fatma Nur Serter (İstanbul)
- 32) Ali İhsan Köktürk (Zonguldak)
- 33) Atilla Kart (Konya)
- 34) Ali Koçal (Zonguldak)
- 35) Nevingaye Erbatur (Adana)

Gerekçe:

Anayasamızın 42'nci maddesinde "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz" ve "İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur" denilerek Devlete eğitim ve öğretim alanında görev ve sorumluluk yüklenmiş, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 7'nci maddesinde "ilköğretim görmek her Türk vatandaşının hakkıdır" ve 222 sayılı ilköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 4'üncü maddesinde "Türk vatandaşı kız ve erkek çocuklar ilköğrenimlerini resmi veya özel Türk ilköğretim okullarında yapmakla mükelleftir" denilerek eğitimin bir hak ve ödev olduğu vurgulanmıştır.

Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi nüfus sayımı 2007 verilerine göre ilköğretim çağında bulunan çocuklarımızın sayısı 12 milyon 850 bindir. Milli Eğitim Bakanlığı 2007-2008 istatistiklerine göre bu çocuklarımızdan 10 milyon 870 bini ilköğretim kurumlarında eğitim görebilmektedir. ilköğretim çağındaki 2 milyona yakın sayıdaki çocuğumuz çeşitli nedenlerle eğitim hakkından yararlanamamaktadır.

Mevsimlik tarım işçiliği, ilköğretim çağındaki çocukların eğitime devamını etkileyen en önemli faktörlerden birisini oluşturmaktadır.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de tarım sektörü, çocuk işçiliğinin en fazla olduğu sektör konumundadır. Mevsimlik tarım işçiliği, özellikle yoksulluğun fazla olduğu Güneydoğu Anadolu bölgemizde yoğunlaşmakta ve en çok ilköğretim çağındaki kız çocukları etkilemektedir.

Ülkemizde meslek grupları arasında eğitim görmemiş işçilerin en yoğun görüldüğü grubu mevsimlik tarım işçileri oluşturmaktadır. Bu işçilerin yüzde 65'i eğitimsizdir. Eğitimin bu meslek grubunda çalışan yurttaşlarımızın çocuklarına yeterince ulaştırılmaması nedeniyle, bu durum kuşaklar boyu devam etmektedir.

Her yıl eğitim öğretim yılı sona ermeden başlayan ve okullar açıldıktan sonra bir ay daha süren mevsimlik tarım işçiliği sezonu öğrenciler açısından uyum, kavrama ve konsantrasyon, öğretmenler açısından müfredatın hayata geçirilmesi ve müfredatı yetiştirme bakımından sorunlara neden olmaktadır.

Altında Türkiye Cumhuriyeti Devletinin imzası bulunan BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 32. maddesi "çocuğun ekonomik sömürüye karşı korunmasını, riskli ya da eğitimini engelleyecek, sağlığına veya bedensel, akılsal, ruhsal, ahlaksal, toplumsal gelişimine zarar verecek işlerde çalıştırılmayacağına" vurgu yapmaktadır. Yine Uluslararası Çalışma örgütüyle imzaladığımız "En Kötü Biçimlerdeki Çocuk işçiliği Sözleşmesi" hükümleri, hükümetleri "çocuk işçiliğini önlemek ve bunun için gerekli önlemleri almak; çocukların en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliğinden uzaklaştırılmaları için ücretsiz temel eğitim ve mümkün ve uygun olduğu takdirde mesleki eğitim sağlamakla" yükümlü kılmaktadır.

Mevsimlik tarım işçiliği sezonunda tarım işçisi aileler, çocuklarını da beraber çalışma bölgelerine götördüklerinden, çocuklarının eğitim görme şansları azalmaktadır. Bu konuda Milli Eğitim Bakanlığınca yapılan çalışmalarda sorunun boyutları karşısında tatmin edici sonuçlara ulaşıldığını söylemek güçtür.

Sorunu yalnızca eğitim boyutuyla ele almak yeterli olmamaktadır. Eğitimin yanı sıra olumsuz sosyal ve kültürel algılar, bölgesel eşitsizlikler, gelir dağılımındaki bozukluk, gelir düzeyinin düşüklüğü gibi nedenler de sorunun kapsamını genişletmektedir. Çocuklarımızın yoksulluk ve olumsuz geleneksel yaklaşımlar nedeni ile eğitim hakkından yoksun kalmaları, yoksulluğu kuşaktan kuşağa aktarmakta ve çözümsüz kılmaktadır.

Bu nedenlerle soruna ekonomik, sosyal ve eğitsel açıdan yaklaşacak ve bütüncül çözümler üretecek destek politikalarının saptanmasına gereksinim duyulmaktadır. Sorunun çözümünde, Yüce Meclisimiz başta olmak üzere, Milli Eğitim Bakanlığı, sivil toplum örgütleri, uluslararası kuruluşlar, üniversiteler ve ilgili kurumların işbirliği yapması gerekmektedir.

Yukarıda anılan nedenlerle mevsimlik tarım işçiliği sebebiyle eğitimlerine ara vermek zorunda kalan ilköğretim öğrencileri ile ilgili sorunların ve alınacak önlemlerin Yüce Meclisimizce saptanması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.